

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	7
ÖNSÖZ.....	11
İÇİNDEKİLER.....	13
GİRİŞ	19

BİRİNCİ BÖLÜM

CEZA HUKUKUNDA HAKSIZLIK KAVRAMI VE HUKUKA AYKIRILIK İLE İLİŞKİSİ

I. BİR NORM İHLALİ OLARAK HAKSIZLIK.....	25
A. Hukukun Normatif Karakteri ve Normlar.....	25
1. Hukuki Bir Kavram Olarak Norm	28
2. Normun Amacı Olarak Değerlerin Gerçekleştirilmesi ve Norm-Değer İlişkisi.....	33
3. Normların Kaynağı Sorunu	41
4. Haksızlık ve Tipiklik İlişkisi Bağlamında Norm ile Kural Arasındaki İlişki....	44
B. Ceza Hukuku Dogmatikinde Normlar: Binding ve Mayer	47
C. Norma Aykırılığın Kınanması ve Normun Muhatabı Sorunu.....	50
D. Normların Değerlendirici ve Buyurucu Karakteri.....	52
II. HAKSIZLIK KAVRAMININ CEZA HUKUKU DOGMATİKİNDEKİ KONUMU	56
A. Hegel ve Haksızlığın Bir Kavram Olarak İfadesi.....	56
B. Ceza Hukuku Dogmatikinde Haksızlık Kavramı	59
1. Tarihi Gelişim	59
a. Objektif haksızlık yaklaşımı.....	59
b. Haksızlığın subjektif unsurlarının keşfi	61
c. Haksızlığın kusurdan ayrılması ve tipikliğinin subjektif unsurlarının haksızlık alanına dahil edilmesi	62
2. Kişisel Haksızlık Öğretisi	63
a. Final hareket teorisi ve kişisel haksızlık	63
b. Yükümlülük ihlalinin kişisel haksızlık teorisi çerçevesinde yeniden yorumu	65

c. Kişisel hareket öğretisi ve haksızlığın subjektif ifadesi.....	67
d. Kişisel haksızlığın çıkış noktası olarak sosyal ilişki	69
e. Kişisel haksızlık öğretisi bağlamında hareketin ve neticenin haksızlığı kavramları.....	71
3. Fonksiyonel Haksızlık Öğretisi.....	73
4. Değerlendirme.....	75
a. Hareketin ve neticenin haksızlığının bütünleşik yapısı.....	75
b. Hareketin ve neticenin haksızlığı bakımından taksirli suçların özelliği	78
c. Eylemin ve neticenin haksızlığı bağlamında suça teşebbüs	81
C. Haksızlık ve Ceza İlişkisi	83
1. Haksızlığın Eylemin Cezalandırılabilirliğinin Belirlenmesindeki Rolü	83
2. Haksızlığın Soyut Cezanın Belirlenmesindeki Rolü.....	86
3. Haksızlığın Somut Cezanın Belirlenmesi Bağlamındaki Rolü.....	91
4. Haksızlığın Suç Teorisindeki Yeri Bağlamında Haksızlık, Kusur ve Ceza İlişkisi.....	94
5. Haksızlık Gereksinimi Temelinde “Malum Per Se”, “Malum Prohibitum” Ayrımı.....	96
D. Haksızlık Kavramının Ceza Muhakemesi Hukukuyla İlişkisi	99
E. Haksızlık Kavramının Suç Politikası ile İlişkisi.....	103
III. TİPE UYGUN VE HUKUKA AYKIRI BİR EYLEM OLARAK CEZA HUKUKU HAKSIZLIĞI.....	106
A. Suç Teorisinde Hareket ve Hareketin Haksızlık ile İlişkisi	106
1. Hareket Kavramının Genel Özellikleri ve İşlevi	106
2. Hareketi Açıklayan Teorilerinin Genel Hatları ve Evrimi.....	108
B. Tipiklik ve Hukuka Aykırılığın Maddi İçeriği.....	112
1. Şekli ve Maddi Hukuka Aykırılık Ayrımı ve Ceza Hukuku Haksızlığının Tipe Uygun Hareket Olarak Belirlenmesi.....	112
2. Hukuka Aykırılığın Maddi İçeriğinin Belirlenmesine Yönelik Yaklaşımlar.....	115
3. Suç Haline Getirmenin Temeli Olarak Norm İhlali ve Ceza Hukuku Ahlak İlişkisi	116
a. Bir normlar sistemi olarak ahlak ve ceza hukuku ile ilişkisi.....	116
b. Ahlaka aykırılık ve hukuka aykırılık ilişkisi	124
4. Suç Haline Getirme Sebebi Olarak Diğer Bireylerin Zarara Uğratılması ..	127

5. Hukuksal Değerin İhlali.....	130
6. Suç Haline Getirme Sebebi Olarak Uluslararası Hukuktan Doğan Yükümlülüklerin Yerine Getirilmesi.....	137
C. Haksızlık ve Hukuka Aykırılıkla Bağlantısı Kapsamında “Ceza Hukukunun Son Çare Olması” İlkesi.....	139

İKİNCİ BÖLÜM

HUKUKA AYKIRILIĞIN SUÇ TEORİSİNDEKİ KONUMU

I. SUÇ TEORİSİNDE HUKUKA AYKIRILIK	143
A. Hukuka Aykırılığın Hukuk Düzeni Bakımından Anlamı.....	143
1. Hukuka Aykırılığın Hukuk Düzeni İçerisindeki Konumu.....	143
a. Hukuk düzeninin birliği.....	143
b. Hukuk düzeninin birliğinin ceza hukuku dogmatikliği bakımından önemi	146
(1) Ceza hukukunun ikincil niteliği	146
(2) Hukuk düzeninin birliği bağlamında hukuka uygunluk nedenleri.....	147
c. Hukuk düzeninin birliği bağlamında Türk Borçlar Kanunu’nun zorunluluk haline ilişkin hükümlerinin değerlendirilmesi.....	149
2. Haksız Fiil Suç İlişkisi Temelinde Özel Hukuk Haksızlığı Ceza Hukuku Haksızlığı Ayrımı	152
3. Suç ve Kabahat Ayrımı Çerçevesinde İdare Hukuku Haksızlığı Ceza Hukuku Haksızlığı Ayrımı	156
B. Hukuka Aykırılığın Suçun Unsurları Arasındaki Yeri	160
1. Hukuka Aykırılığın Suçun Ayrı Bir Unsuru Olarak Değerlendirilmediği Suçun Unsurlarının İkili Analizi	161
a. Genel olarak	161
b. Tipikliğin Olumsuz Unsurları Teorisi	162
2. Hukuka Aykırılığın Suçun Bağımsız Bir Unsuru Olarak Değerlendirildiği Suçun Üçlü Analizi	165
3. Hukuka Aykırılığın Karinesi Olarak Tipiklik	166
4. Tipikliğin Değerlendirilebilir Unsurları ve Hukuka Aykırılık	168
5. Haksızlık ve Kusurun Birbirinden Ayrılmasının Hukuka Aykırılık Unsuru Üzerindeki Etkisi	169
6. Hukuka Aykırılığa Suç Tipi İçerisinde Yer Verilmesinin Anlamı.....	170

a.	Sorun.....	170
b.	Suç tipi içerisinde hukuka aykırılık unsurunun görünüm şekilleri.....	171
c.	Hukuka özel aykırılık yaklaşımı.....	174
d.	Suç tipinin tümünü niteleyen unsurlar	175
e.	Hukuka aykırılık ifadesinin tipikliğin unsurlarından birini nitelemesi	176
(1)	Tipik eylemin nitelenmesi	176
(2)	Suçun konusunun nitelenmesi	177
f.	Suç tipinde hukuka uygunluk nedenine dikkat çekilmesi	178
(1)	Suç tipinde yetkili makamın iznine yer verilmesi	178
(2)	Suç tipinde rızaya yer verilmesi.....	180
7.	Hukuka Aykırılığın Haksızlık Bilinci ile İlişkisi.....	184
a.	Haksızlık bilincinin konusu bağlamında hukuka aykırılıkla ilişkisi	185
b.	Haksızlık bilincinin suç teorisi içerisindeki konumu	188
(1)	Kast teorisi.....	188
(2)	Kusur teorisi	189
(3)	Kast ve kusur teorilerinin Türk Ceza Hukuku bakımından pratik önemi	190
c.	Hukuka aykırılık ile ilişkisi bağlamında tersine haksızlık yanılığı ve elverişsiz teşebbüs	191
(1)	Tersine haksızlık yanılığı.....	191
(2)	Elverişsiz teşebbüs veya suçun konusunun yokluğu	192
II.	HUKUKA AYKIRILIĞIN ENGELLENMESİ TEMELİNDE HUKUKA UYGUNLUK NEDENLERİNİN GENEL TEORİSİ	193
A.	Normlar Çatışması ve İzin Normları	193
B.	Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Sistemik Olarak Açıklanmasına İlişkin Çabalar	195
C.	Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Tipiklik Unsurlarından Ayrılması Gerekliliği	198
D.	Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Nitelikleri.....	202
F.	Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Subjektifliği.....	209
1.	Subjektif Unsurların Gerekliliğine İlişkin Tartışmalar.....	209
2.	Subjektif Unsurların Niteliğine İlişkin Tartışmalar	211
3.	Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Subjektif Bir Unsuru Olarak Hukuka Uygunluk Nedeninin Maddi Şartlarının Gerçekleştiğini İnceleme Yükümlülüğü.....	212
4.	Subjektif Unsurların Yokluğunun Sonuçlarına İlişkin Tartışmalar	213

5. Subjektif Unsurların Yokluğunun Suça İştirak Bağlamında Neden Olduğu Sorunlar	214
6. Değerlendirme	215
F. Hukuka Uygunluk Nedenleri ve Hata.....	216
1. Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Maddi Şartlarında Hata	216
a. Hukuka uygunluk nedenlerinin maddi şartlarında hata bağlamında suçun olumsuz unsurları teorisi	217
b. Katı kusur teorisi.....	218
c. Sınırlı kusur teorisi	220
d. Hukuksal sonuçlarla sınırlı kusur teorisi	220
e. Türk ceza hukuku dogmatikinde hukuka uygunluk nedenlerinin maddi şartlarında hata	222
2. Hukuka Uygunluk Nedeninin Varlığında ve Sınırında Hata	228
G. Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Sınırın Aşılması.....	231
1. Hukuka uygunluk Nedenlerinde Sınırın Kast Olmaksızın Aşılması	231
2. Meşru Savunmada Sınırın Mazur Görülebilecek Heyecan, Korku veya Telaş Nedeniyle Aşılması	237
3. Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Sapma	240
SONUÇ	243
KAYNAKÇA	249